

УЖГОРОД

ПОНАД ПІВТОРИ ТИСЯЧІ ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО ПРИТЯГНЕННЯ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

– за несплату
за паркування

У листопаді – грудні 2023 року працівники відділу контролю за платним паркуванням управління муніципальної варті виписали 1570 повідомлень про притягнення до адміністративної відповідальності за несплату за послуги з користування відведеними майданчиками для платного паркування. **Надходження до бюджету Ужгорода склали 404 325 гривень.**

92 МІСЦЯ ВІДПУСКУ ЛІКІВ ЗАРАЗ ФУНКЦІОНУЮТЬ В УЖГОРОДІ

До речі, доступність мешканців Ужгорода до отримання ліків за електронними рецептами є найвищою на Закарпатті. Зараз програма реімбурсації включає 515 лікарських препаратів, із яких 139 відшкодовуються повністю. Минулого року медичні працівники лікувально-профілактичних закладів Ужгорода виписали 103 243 рецепти на препарати за програмою «Доступні ліки».

Загалом 21 аптека працює в місті за Програмою реімбурсації «Доступні ліки»

ПЕРЕЛІК АПТЕК В УЖГОРОДІ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ПРОГРАМІ "ДОСТУПНІ ЛІКИ"

Стор. 3.

25 січня, у Корпоративний день донора, в Ужгородській міській раді з ініціативи Закарпатської обласної станції переливання крові та управління охорони здоров'я та цивільного захисту населення міськради відбулася акція зі здачі крові.

БУТИ ДОНОРОМ – ДОБРА СПРАВА

для порятунку іншої людини, поранених захисників, а також користь для здоров'я

Виїзна бригада станції проводила забір крові, всі очі, хто не мав протипоказань, могли долучитися до акції.

Нині, як ніколи, дуже важливим є створення в Україні стабільних запасів донорської крові та її компонентів, адже військовим і цивільним це потрібно щодня. Тому закликаємо всіх не бути байдужими і ставати донорами крові.

Нагадуємо, що прийти і здати кров можна за адресою: м. Ужгород, вул. Льва Толстого, 15. Забір крові в обласній станції переливання проводять із 9:00 до 14:00 години (окрім вихідних).

Прохання до всіх, хто хоче врятувати життя захисникам та цивільним, прийти здати кров. Кров одного донора може врятувати три життя.

44 789 АДМІНІПОСЛУГ У 2023 РОЦІ НАДАВ УЖГОРОДСЬКИЙ ЦНАП

Із них: 14 404 послуги соціального характеру; 9 511 – реєстрації місця проживання та видача відповідних довідок; 5673 – державної реєстрації нерухомого майна; 1 907 – оформлення і видачі паспорта громадянина України та паспорта громадянина України для виїзду за кордон; 1 695 – державної реєстрації бізнесу; 105 послуги для ветеранів війни, учасників бойових дій та членів їх сімей.

Загалом Центр надання адміністративних послуг Ужгородської міської ради надає 356 видів адміністративних послуг, із них 48 можна отримати онлайн через портал <http://cnap.rada-uzhgorod.gov.ua/> Також у ЦНАПі працює послуга «Мобільний адміністратор», яка надається людям, що за станом здоров'я не можуть його відвідати особисто.

Продовжує ефективно працювати електронна черга, інформаційний термінал, СМС-інформування заявників щодо результатів розгляду поданих ними справ та касове обслуговування заявників через POS-термінали. Здійснюється шеринг доку-

ментів шляхом інтеграції системи «Універсам послуг м. Ужгород» до застосунку Дія.

ЯК ЕФЕКТИВНІШЕ РЕАГУВАТИ НА ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО ТА ЗАПОБІГАТИ ЙОМУ

План спільних дій на 2024 рік та алгоритм дій взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, обговорили на засіданні міської координаційної ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання та протидії домашньому насильству та протидії торгівлі людьми.

У 2023 році відреагували на 250 випадків домашнього насильства в місті, у кризовій кімнаті отримали послуги 29 осіб

ського обласного центру соціально-психологічної допомоги, управління освіти міськради, громадських організацій, сектору ювенальної превенції Ужгородського РУП ГУНП та управління патрульної поліції в Закарпатській області, Ужгородської окружної прокуратури.

У 2023 році, як зазначалося, працівники спеціалізованої служби «Денний центр соціально-

психологічної допомоги постраждалим від домашнього насильства та/або

ефективніше запобігати, реагувати на випадки домашнього насильства.

насильства за ознакою статі» (з кризовою кімнатою) відреагували на 250 випадків домашнього насильства, у кризовій кімнаті отримали послуги 29 осіб, а послугами мобільних бригад соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства, скористалися 555 осіб.

Цьогоріч заходи будуть спрямовані на те, щоб

Заплановано, зокрема, інформування відповідних служб про виявлені і опрацьовані випадки домашнього насильства; залучення відповідальних осіб до участі у спеціалізованих навчаннях; привернення уваги суспільства до проблем подолання насильства у сім'ї, жорстокого поводження з дітьми; проведення інформаційно-просвітницьких заходів.

Участь у засіданні взяли заступник міського голови Вадим Борець, в.о. директора департаменту соціальної політики Леся Куценко, представники Ужгородського міського центру соціальних служб, Служби у справах дітей міськради, Закарпат-

ДЮСШ №1 НА 90 ВІДСОТКІВ ЗАБЕЗПЕЧЕНА НЕОБХІДНИМ ІНВЕНТАРЕМ

Днями заступник міського голови Євген Плавайко разом із начальницею управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради Аллою Чернобук провели робочу нараду з очільником та керівниками відділень Дитячо-юнацької спортивної школи №1.

Вперше за багатолітню історію на 90 % всі відділення забезпечені відповідним інвентарем. Так, було проведено закупівлю ліцензованого рингу, екіпіровки та обладнання для відділення боксу, для відділення дзюдо придбано екіпіровку та відповідний інвентар. Футбол, легка атлетика – це ті види

спорту, які також потребують і закритих майданчиків для тренувань. На жаль, зі спортивними спорудами відчувається дефіцит. Тому було дано відповідне доручення пропрацювати питання щодо доступності спортивних майданчиків на базі шкіл Ужгорода.

Завдяки зусиллям міської ради відділення плавання ДЮСШ має можливість проводити тренування у відновленому басейні ужгородської гімназії. Порадувало й відділення фехтування, спортсмени якого забезпечені всім необхідним інвентарем.

Наразі спостерігаємо великий потік охочих займатися спортом із числа тимчасово переміщених сімей. Тому влада розглядає можливість розширення спортивної споруди вже на базі існуючої – на стадіоні "Автомобіліст" – задля забезпечення комфортних умов для занять спортом молодого покоління.

УЖГОРОДЦІ ОЛЕКСАНДРІ ІВАНОВІЙ – 100 РОКІВ!

2 лютого виповнилося 100 років від дня народження Олександри Федорівни Іванової. Понад 50 років пропрацювала вона у сільськогосподарській галузі Закарпаття – спочатку агрономом, потім заввідом економіки обласного управління сільського господарства, понад 20 років була заступником начальника облсільгоспінспекції.

Аграрники області знають Олександру Федорівну як висококваліфікованого спеціаліста, мудру і порядну людину, доброго порадника, чесну і справедливу особистість, яка є прикладом у праці для колег і побуті для рідних.

З нагоди вікового ювілею бажаємо Олександрі Федорівні прожити ще багато років у доброму здоров'ї, родинному затишку, зичу радості і насолоди від життя, теплих росяних ранків, сонячних днів, ясної вечорової зорі!

Василь Ковач

ЗВІТ СЕКРЕТАРЯ УЖГОРОДСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ІГОРЯ ЧОРНІЯ

Свою діяльність здійснюю на підставі та керуючись законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про статус депутатів місцевих рад» та Регламентом роботи Ужгородської міської ради.

Одним з головних напрямків роботи секретаря ради є підготовка та організація сесій міської ради, засідань постійних комісій. Протягом звітного періоду здійснено організаційні заходи для проведення 19 сесій, в т.ч. 27 пленарних засідань. Загалом на всіх сесійних засіданнях розглянуто 511 питань, з яких ухвалено 551 рішення.

Окрім рішень, що стосуються життєдіяльності міста, міською радою було прийнято ряд звернень до Президента України, Верховної Ради України. На виконання протокольних доручень сесії міської ради оформлено 2 доручення міського голови. Депутатами направлено 695 депутатських звернень, запитань. Безпечувалася повноцінна робота постійних депутатських комісій, яких створено, відповідно до розподілу напрямків роботи 4.

Засідання всіх постійних комісій проводились відкрито і гласно. При підготовці питань на сесію міської ради в комісії проходило їх попереднє обговорення. Депутатами на засіданнях постійних комісій опрацьовувались проекти рішень, що були винесені на розгляд Ужгородської міської ради. Загалом проведено 109 засідань постійних комісій, в т.ч. проводилися і виїзні засідання.

Окрім цього, проведено 16 спільних засідань постійних комісій. Графіки засідань постійних комісій з обговорення проектів рішень вчасно оприлюднювалися на офіційному сайті міської ради. Також на сайті забезпечено оприлюднення проектів рішень, прийнятих рішень, протоколів та стенограм сесій міської ради і результати поіменного голосування депутатів, а також висновки та рекомендації постійних комісій шляхом публікації протоколів їх засідань.

Всі рішення, які ухвалювала рада, розпорядження про скликання сесії своєчасно доводилися до виконавців, депутатів та населення. Апаратом ради протягом звітного періоду здійснювалося консультативно-методичне, інформаційне, організаційно-технічне забезпечення роботи міської ради. Працівниками також надавалася практична допомога депутатам міської ради, постійним комісіям ради в організації їх роботи, підготовці та проведенні сесій міської ради.

Також працівниками апарату ради опрацьовано 43 запити від різноманітних правоохоронних органів, надано відповіді на 33 інформаційні запити та 16 адвокатських запитів, прийнято для розгляду 29 звернень громадян.

За посадою, як секретар ради, брав участь у роботі виконавчого комітету, засідань якого відбулось з терміну мого призначення 23, присутнім був на 21 засіданні. Як секретар проводив зустрічі з громадою, надавав консультативну та практичну допомогу. Брав участь у проведенні різноманітних міських заходів та виконував інші окремі доручення.

Хочу подякувати депутатам, установам та організаціям, всім тим, хто доклав своїх зусиль для забезпечення злагодженої роботи міської ради, підвищуючи тим самим авторитет органів місцевого самоврядування. Дякую за довіру!

ПЕРЕЛІК АПТЕК В УЖГОРОДІ

ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ПРОГРАМІ

«ДОСТУПНІ ЛІКИ»

ТОВ «Аронія»

- пл. Поштова, 4А
- вул. Капушанська, 150

ТОВ «Сакура Фарм»

- вул. Юрія Гойди, 24
- вул. Олександра Грибоедова, 20

Тов «І.К.В»

- вул. Івана Ваша, 2

ТОВ «БМОН»

- вул. Собранецька, 118
- вул. Минайська, 26
- вул. Минайська, 71
- пр.Свободи, 52
- пл.Поштова, 4
- вул. Олександра Грибоедова, 17
- вул. Минайська, 7

«ТОП МЕД»

- вул. Іллі Бродлаковича, 2

«Аптека низьких цін»

- вул. Капушанська, 19
- вул. Закарпатська, 47,
- пл.Корятовича, 22
- пл.Корятовича, 15
- вул. Михайла Грушевського, 65

ТзОВ «Ужфарм»

- вул. Марії Заньковецької, 77/1;
- пл. Корятовича, 8/1;
- пл. Корятовича, 3;
- вул. Минайська, 35 а;
- вул. Яроцька, 2;
- проспект Свободи, 7/26;
- вул. Капушанська, 15 а;
- вул. Другетів, 71;
- проспект Свободи, 45, прим.19;
- вул. Тиводара Легоцького, 52;
- вул. Шандора Петефі, 13;
- вул. Сергія Мартина, 2;
- вул. Воззеднання, 39;
- вул. Капушанська, 15 А;
- вул. Капушанська, 168;
- вул. Тиводара Легоцького, 7,
- вул. Грибоедова, 20Б

КП «Лікарняна аптека»

- вул. Олександра Грибоедова, 20.

ТОВ "Медфарм"

- вул. Михайла Грушевського, 63/26;
- вул. Капушанська, 153;
- пл. Шандора Петефі, 40.

ТОВ «Нова Уж»

- вул. Марії Заньковецької, 77 а;
- вул. Капушанська, 21/1;
- вул. Минайська, 16 г;
- вул. Михайла Грушевського, 43/17.

ТОВ «Подорожник»

- вул. Володимира Гошовського, 2
- вул. Тиводара Легоцького, 19 А
- вул. Капушанська, 47
- вул. Капушанська, 19
- вул. Капушанська, 27
- вул. Олександра Грибоедова, 10
- пр.Свободи, 52
- вул. Льва Толстого, 7А
- вул. Климента Тімірязєва, 12 А
- вул. Марії Заньковецької, 77 Б
- пл. Корятовича, 13
- вул. Минайська, 71

ТОВ «Фармація Карпат»

- пр.Свободи, 52
- пр.Свободи, 40
- вул. Собранецька, 146
- вул. Олександра Фединця, 35
- вул. Юрія Гойди, 10 А
- вул. Капушанська, 19
- вул. Минайська, 18Г

ФОП «Городній»

- пл.Корятовича, 19
- вул. Андрія Палая, 2 А

ТОВ «Лексфарм»

- вул. Карпатської України, 28
- пл. Шандора Петефі, 40

ТзОВ "Хустфарм"

- площа Корятовича, 17;
- площа Шандора Петефі, 14/1;
- вул. Ференца Ракоці, 10 а;
- вул. Корзо, 9;
- пл. Шандора Петефі, 46;
- вул. Капушанська, 27;
- вул. Олексія Бестужева-Рюміна, 9
- вул. 8-го Березня, 30

ТОВ «Аптека 338»

- вул. Минайська, 29А

П/п «Адоніс»

- вул. Загорська, 23/30
- пр.Свободи, 54 А
- вул. Климента Тімірязєва, 15 А

П/п «Здорова родина»

- вул. Олександра Грибоедова, 23
- вул. Капушанська, 35

ТОВ «МедСервіс»

- вул. Волошина, 12/16
- вул. Капушанська, 21
- вул. Капушанська, 47
- пр.Свободи, 3
- вул. Вілмоша Ковача, 17

ТОВ «Сана-Фарм»

- вул. Карпатської України, 22;
- вул. Минайська, 32/37.

92 МІСЦЯ ВІДПУСКУ ЛІКІВ ЗАРАЗ ФУНКЦІОНУЮТЬ В УЖГОРОДІ

Загалом 21 аптека працює в місті за Програмою реімбурсації «Доступні ліки»

До речі, доступність мешканців Ужгорода до отримання ліків за електронними рецептами є найвищою на Закарпатті. Зараз програма реімбурсації включає 515 лікарських препаратів, із яких 139 відшкодовуються повністю. Минулого року медичні працівники лікувально-профілактичних закладів Ужгорода виписали 103 243 рецепти на препарати за програмою «Доступні ліки».

Як працює програма «Доступні ліки» в Ужгороді, днями обговорили під час зустрічі міського голови Богдана Андріїва, заступника міського голови Івана Завидняка, начальника управління охорони здоров'я та цивільного захисту населення міськради Ярослава Глаголи, його заступниці Ірини

Козак, керівницею міської поліклініки Мирославою Брецько, заступницею керівника міської дитячої клінічної лікарні з поліклінічної роботи Людмилою Маслюк.

Міський голова розповів, зокрема, про актуальні питання, які обговорювали під час зустрічі з головою Національної служби здоров'я України Наталією Гусак, що відбулася минулого тижня в Ужгороді. Богдан Євстафійович наголосив: важливо, щоб кожен містянин, який потребує ліків за програмою реімбурсації, знав про таку можливість і мав змогу отримати необхідні ліки неподалік від місця проживання.

Столярової, керівником Ужгородської міської багатопрофільної клінічної лікарні Олегом Голубом, керівником міської дитячої лікарні Ігорем Рошком, керівницею Ужгородського міського центру ПМСД Тетяною

ЩОБ ОТРИМАТИ БЕЗОПЛАТНІ ЛІКИ:

- Зверніться до лікаря (терапевта, педіатра або сімейного лікаря), з яким укладено декларацію, та отримайте електронний рецепт.
- Завітайте до аптеки з позначкою «Тут є Доступні ліки».
- Отримайте ліки безоплатно або з частковою доплатою за е-рецептом.
- Вартість ліків повністю або частково оплачує держава.

Програма реімбурсації «Доступні ліки» включає на сьогодні 515 медичних препаратів, із яких 139 відшкодовуються повністю!

- 232 –для лікування серцево-судинних захворювань (в т. ч. для профілактики інсультів та інфарктів);
- 53 –для лікування цукрового діабету 2 типу;
- 4 –для лікування нецукрового діабету;
- 23 (+9 комбінацій) –для лікування хронічних хвороб нижніх дихальних шляхів;
- 65 –для лікування розладів психіки та поведінки, епілепсії;
- 7 –для лікування хвороби Паркінсона;

- 21 –для лікування осіб у посттрансплантаційному періоді;
  - 72 –препарати інсуліну (45 відшкодовуються повністю);
  - 6 –для знеболення паліативних хворих;
  - 23 –тест-смужки для визначення рівня глюкози в крові.
- ВПО під час дії воєнного стану можуть отримати рецепт в найближчому центрі надання первинної медичної допомоги.**

ЗНАЙТИ АПТЕКУ З «ДОСТУПНИМИ ЛІКАМИ» можна за посиланням <https://edata.e-health.gov.ua/e-data/dashboard/pharmacy-map> або зателефонувавши за номером 16-77.

АПТЕКИ З ІНСУЛІНОМ шукайте за лінком https://bit.ly/apteky_insul чи на [servicax tabletki.ua](https://tabletki.ua) або geoapteka.ua.

Якщо потрібно дізнатись, які з ліків повністю безоплатні, на сайті МОЗ України є актуальний реєстр лікарських засобів, які підлягають реімбурсації, інформує управління охорони здоров'я та цивільного захисту населення Ужгородської міськради.

ФОТОФАКТИ

У Центрі гуманітарної допомоги "Совине гніздо" минулого тижня внутрішньо переміщені особи, зареєстровані в Ужгороді, отримали:

- 35 пакетів із необхідними речами для дітей до 1 року;
- 50 пакетів із продуктовими наборами;
- 55 пакетів з гігієнічними наборами.

Протягом тижня волонтери видавали одяг, взуття, постільну білизну та посуд (видали 1450 одиниць).

Видачу гуманітарної допомоги здійснювали у партнерстві з PDUM Partnerschaft Deutschland-Ukraine/Moldova e. V., Luftfahrt ohne Grenzen / Wings of Help e.V. та іншими благодійниками.

Нагадуємо, за відповідними реєстраціями для отримання допомоги стежте на сторінках центру «Совине гніздо» в телеграмі або фейсбуку. Додаткову інформацію можна отримати на офіційній сторінці <https://sovyne.com.ua/>

250 продуктивних наборів передали днями потребуючим волонтери ужгородського Центру допомоги постраждалим внаслідок війни в Україні.

Серед тих, хто отримав допомогу, – як переселенці, так й ужгородці – багатодітні родини, літні люди. Допомогу надали партнери Центру – благодійна організація Family of Christ International.

ДО УВАГИ ТИХ, ХТО ШУКАЄ РОБОТУ!

Ужгородська міськрада тісно співпрацює з центром зайнятості, тому пропонуємо актуальні вакансії підприємств, які звернулися з проханням про допомогу в укомплектуванні кваліфікованими кадрами на вільні робочі місця:

- адміністратор, м. Ужгород – заробітна плата 12000 гривень – організовує роботу рецепції; обслуговування та ведення, турбота про пацієнтів клініки, консультування пацієнтів по послугам, які надає клініка, прийом телефонних дзвінків, запис на консультації та процедури пацієнтів, запис пацієнтів у клініку по заявкам з сайту та соц. мереж (створення у пацієнтів цінності обслуговування саме у лікарів клініки), обробка електронної пошти, робота с документами;
- керуючий магазином, м. Ужгород – заробітна плата 24000 гривень – організовує безперебійну роботу магазину, ведення касової дисципліни, робота в залі разом з командою, викладка і контроль, виконання магазином усіх стандартів компанії;
- бухгалтер, м. Ужгород – заробітна плата 8290 гривень – веде облік (прийняття списання) ОЗ та інших МТЦ. Розрахунок платних соціальних послуг. Ведення обліку дебіторської та кредиторської заборгованості по наданню соціальних послуг;
- монтувальник шин, м. Ужгород – заробітна плата 30000 гривень – працює з автомобільними клієнтами на смузі; виконує монтаж-демонтаж вантажної шини на диск; балансування та фініш-балансування; поглиблює протектор малюнка шини (нарізання);
- водій автотранспортних засобів, м. Ужгород – заробітна плата 7100 гривень – здійснює професійне водіння автомобілем; перевіряє технічний стан автомобіля перед виїздом; щодня веде подорожні листи; не вживає під час роботи алкоголю, психотропні, снотворні, антидепресивні та інші засоби, які понижують уважність, реакцію; утримує автомобіль у чистоті і порядку; виконує інші доручення начальника управління;
- інженер з охорони праці, м. Ужгород – заробітна плата 7100 гривень – вивчає, аналізує та оцінює рівень охорони праці на робочих місцях, веде облік та аналізує стан і причини виробничого травматизму; бере участь у проведенні перевірок дотримання працівниками вимог нормативно-правових актів з охорони праці; організовує перевірки з метою обстеження технічного стану робочого устаткування; організовує проведення медичних оглядів працівників Головного управління; бере участь у роботі комісії з приймання в експлуатацію об'єктів;
- лікар-психіатр, с. Тур'ї Ремети – заробітна плата 9000 гривень – розпізнає, класифікує та лікує психічні розлади, неврози, вроджену та набуту розумову відсталість, наркотичну, алкогольну чи нікотинову залежність та психічні захворювання, здійснює заходи щодо зміцнення здоров'я населення та профілактики психічних захворювань;
- сестра медична (брат медичний), с. Тур'ї Ремети – заробітна плата 8133 гривень – керує роботою середнього та молодшого медичного персоналу відділення, розробляє та затверджує графік роботи медсестер структурного підрозділу, здійснює належну розстановку та використання кадрів, організовує їх працю, забезпечує кваліфікований догляд за хворими в лікувально-профілактичному закладі;
- слюсар-сантехнік, смт. Середнє – заробітна плата 20000 гривень – знає та застосовує у діяльності: принцип дії, призначення та особливості ремонту санітарно-технічних трубопроводних систем центрального опалення, водопостачання, каналізації, газопостачання та водостоків; види основних деталей санітарно-технічних систем, з'єднання труб та кріплення трубопроводів; способи свердління та пробивання отворів; правила поводження з балонами з киснем та ацетиленом та їх транспортування;
- історик, м. Ужгород – заробітна плата 7732 гривень – здійснює наукову роботу в галузі науково-комплектуювання науково-дослідної, експозиційної діяльності музею, проводить та читає лекції, бере участь у побудові експозицій музею;
- мийник посуду, с. Розівка – заробітна плата 10000 гривень – миття столового та кухонного посуду, приборів, підносів, інвентарю із застосуванням мийних та дезінфікуючих засобів. Забезпечення чистоти у виробничих цехах. Прибирання на кухні. Підтримання чистоти та порядку на робочому місці. Дотримання правил безпеки та санітарних норм на кухні;
- кухонний робітник, м. Ужгород – заробітна плата 9000 гривень – працювати кухарем в лікарні харчоблоку, готує страви та кулінарні вироби із застосуванням різних способів теплової кулінарної обробки. Дотримуватися санітарних норм, правил техніки безпеки та протипожежної безпеки.

КОРОТКО

ли 2 мільйони 895 тисяч гривень матеріальної допомоги 4 захисникам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, та 156-ти з інвалідністю або пораненням.

Відповідно до Порядку надання матеріальних допомог сім'ям загиблих/померлих Захисників України на 2023-2025 роки нараховано та виплачено:

- 6 мільйонів 320 тисяч гривень одноразової матеріальної допомоги 123 членам сім'ї загиблої/померлої особи;
- 1 мільйон 20 тисяч гривень щомісячної матеріальної допомоги на покриття витрат на житлово-комунальні послуги 128 членів сім'ї загиблої/ померлої особи/осіб;
- 51 людина одержала щомісячну допомогу як доповнення до пенсії членам сім'ї загиблої/ померлої особи на суму 1 мільйон 525 тисяч гривень;
- одноразову матеріальну допомогу для вирішення соціально-побутових питань на 5 мільйонів 725 тисяч грн нарахували 124 потребуючим;
- 321 тисячу гривень спрямували на виплату одноразової матеріальної допомоги 107-ом членам сім'ї загиблої/померлої Захисника України до Дня захисників і захисниць України.

У 2023 році Департамент соціальної політики Ужгородської міської ради реалізував 14 міських цільових програм, серед них ті, що спрямовані на підтримку військовослужбовців міста та їхніх родин.

Так, згідно з Програмою соціальної підтримки військовослужбовців, ветеранів війни та осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною на 2023-2025 роки, виплати-

ОГОЛОШЕННЯ

• **ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ** Посвідчення дитини з багатодітної сім'ї серія ДБ № 135269, видане 17 лютого 2017 року Управлінням у справах культури, спорту, сім'ї та молоді Ужгородської міської ради на ім'я Ляхович Анна Юріївна, 11.09.2012 року народження.

• **ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ** Диплом спеціаліста серія С15 № 075775, виданий 30 червня 2015 року ДВНЗ "Ужгородський національний університет" на ім'я Калінка Юлія Василівна (повна вища освіта, спеціальність "стоматологія", кваліфікація "лікар-стоматолог").

Із сумом повідомляємо, що за даними КП Ужгородський комбінат комунальних підприємств від 24 по 30 січня пішли із життя 26 УЖГОРОДЦІВ:

- Новак Іван Арноштович 1960 р.н.
- Матьовка Володимир Васильович 1958 р.н.
- Попович Тарас Богданович 1981 р.н.
- Розгоні Марія Бейлівна 1960 р.н.
- Вайдаф Ріхард Ріхардович 1966 р.н.
- Олійник Катерина Федорівна 1944 р.н.
- Міщенко Семен Семенович 1939 р.н.
- Кашенко Таміла Федорівна 1938 р.н.
- Товт Йосип Олександрович 1952 р.н.
- Савченко Віра Юріївна 1948 р.н.
- Полончак Марія Михайлівна 1940 р.н.
- Сакачі Марія Михайлівна 1945 р.н.
- Терпак Єлизавета Юріївна 1945 р.н.
- Телько Божена Франківна 1935 р.н.
- Гансл Віктор Олександрович 1978 р.н.
- Качур Віктор Васильович 1987 р.н.
- Малявкіна Ганна Василівна 1950 р.н.
- Шустенко Михайло Михайлович 1956 р.н.
- Сенинець Олександр Іванович 1957 р.н.
- Левіта Юлана Василівна 1930 р.н.
- Збіртіт Алма Олександрівна 1938 р.н.
- Собчук Галина Георгіївна 1941 р.н.
- Шахайда Юрій Михайлович 1945 р.н.
- Долик Мар'ян Михайлович 1971 р.н.
- Будул Олена Іванівна 1953 р.н.
- Федорішка Тамара Омелянівна 1928 р.н.

ХАЙ ЗЕМЛЯ ІМ БУДЕ ПУХОМ...

Питання тіньової зайнятості та зарплатні «у конвертах» – надзвичайно гостра проблема у сфері трудових відносин в Україні.

З метою скорочення рівня незадекларованої праці та уникнення порушення трудових прав працівників Закарпатського регіону, інспектори управління інспекційної діяльності у Закарпатській області проводять інформаційно-роз'яснювальні відвідування роботодавців та їх найманих працівників, у ході яких звертають увагу на перевагах офіційного працевлаштування та ризиках і негативних наслідках незадекларованої праці.

Так, впродовж 2023 року інспекторами управління інспекційної діяльності проведено 7330 інформаційних заходів спрямованих на зниження рівня незадекларованої праці. Увага, насамперед, приділялась суб'єктам торгівлі, сфери послуг, громадського харчування та тимчасового розміщування,

сільського господарства та будівництва – адже саме ці галузі належать до найбільш ризикових із точки зору використання незадекларованої праці.

Посадовці роз'яснювали працівникам їхні трудові права й нагадували, що тільки той, хто працює легально, має соціальні гарантії: регулярну виплату заробітної плати, не нижчу за мінімальну, всі передбачені законодавством відпустки, виплати в разі хвороби чи пов'язаного з роботою нещасного випадку тощо.

Роботодавців у свою чергу попереджали, що без офіційного оформлення до роботи не може бути допущений жоден працівник (навіть якщо він проходить випробувальний термін, з ним слід укласти трудовий договір).

Тож за 12 місяців минулого року, роботодавці у яких інспекторами праці проведено інформаційні заходи, офіційно оформили трудові відносини з понад 20 тис. працівниками.

За матеріалами управління інспекційної діяльності у Закарпатській області Західного міжрегіонального управління Держпраці

ТІЛЬКИ ТОЙ, ХТО ПРАЦЮЄ ЛЕГАЛЬНО, МАЄ СОЦІАЛЬНІ ГАРАНТІЇ

За детальнішою інформацією звертайтеся до Ужгородської філії Закарпатського обласного центру зайнятості: м.Ужгород, вул. А. Новака, 45. Контактні телефони: +380508005590, +380442449486.

Це вбивство називали найзагадковішою подією XIX століття в місті. Напади, погрози підірвати кафедральний собор, підпали, в результаті яких ледь не згоріла вся центральна частина тодішнього маленького австро-угорського Унгвара, призвели до справжньої паніки й запровадження особливого стану в місті. Родзинка цієї історії полягає ще й у тому, що винуватця (або винуватців) так і не було знайдено, тож справжні мотиви гучної справи, вочевидь, назавжди залишаться нерозкритою таємницею Ужгорода.

Отже, давай-те перенесемося в своїй уяві у квітень 1892 року.

Тоді до провінційного Унгвара приїздило на день усього два поїзди, останній, близько 20:00, прибував із Будапешта. Його містяни чекали особливо, бо він привозив свіжу пресу, яку з поїзда розвозили в спеціалізовані магазини, а також у кафе, ресторани, клуби тощо. 14 квітня 1892 року з цього поїзда зійшов місцевий підприємець Герман Шамунович зі своїм сином. Його добре знали в місті, адже в останні роки саме цей підприємець виграв вигідні конкурси на постачання м'яса для військової частини, лікарні тощо. Не раз у місцевій пресі згадували конкурентні війни між підприємствами Германа Шамуновича та Маєра Форкоша, котрих звинувачували у підкупі чиновників, заниженні ціни та інших способах зайняти вигіднішу позицію в сфері державних закупівель.

На пероні вокзалу Германа Шамуновича та його сина зустрів їхній візник, котрий повіз своїх роботодавців кінним екіпажем додому – на Болотину (нині це район вулиці Української). Родина Шамуновича спершу не дивувалася, чому батька так довго нема з вокзалу, – думали, що він заїхав до міста, аби купити свіжих газет. Та коли минув час, родина забила на сполох. Шукати довго не довелося: зовсім неподалік дому, в районі болотинської синагоги (ця будівля досі стоїть на вулиці Українській) знайшли мертвого Германа Шамуновича, а поруч – побитого й порязаного, але живого сина. Візник лежав далі, бо намагався втекти, він теж був сильно побитий. Саме візник розповів поліції, що на екіпаж з усіх боків накинулися 5 чоловіків, котрі почали бити Шамуновичів палицями й ножами.

Першою версією поліції було пограбування, адже Герман Шамунович часто носив із собою великі суми коштів. Гаманець у вбитого не знайшли, тож поліція припустила, що саме гроші були метою нападу на підприємця. Але місцева преса схилилася до думки, що Шамуновича вбили з помсти, адже його успішний бізнес багатьом місцевим м'ясникам зіпсував справи. Писали також, що це був не перший напад на Шамуновича: незадовго до цього він повертався з ярмарку в Середньому і його екіпаж обстріляли з вогнепальної зброї. Неодноразово, мовляв, підприємець отримував і анонімні листи з погрозами, однак усерйоз їх не сприймав. Вочевидь, дарма.

Поліція розпочала розслідування, допитала велику кількість людей, за-

арештувавши зрештою аж 17-ох підозрюваних, більшість – місцевих молодих м'ясників. Допомогти прояснити ситуацію, можливо,

яку придбали для зведення гімназії. 10 травня горіла будівля на початку вулиці Родванці (нині – Мукачівська). 11 травня загорівся міг би син загиблого Германа Шамуновича, однак він досі лежав з проламанною головою в лікарні й навіть якщо приходив до тями, говорити не міг. Поліція тримала в секреті результати розслідування. Аж ось у місті почало коїтися щось геть незрозуміле: майже кожного дня ставалися пожежі, ходили чутки про листи з погрозами спалити все місто, ночами люди чули страшне виття.

Спершу містяни та преса вважали часті пожежі випадковістю, бо Унгвар тих часів, як писали, був дуже зручним для виникнення пожеж. По-перше, в центральній частині міста була дуже щільна забудова, всі дворики господарі забудовували невеличкими спорудами, основним матеріалом конструкцій будівель було дерево. Однак згодом жителі почали підозрювати, що часті пожежі є результатом навмисних підпалів. Газети писали, що через хаотичну забудову середмістя пожежі поширюються так швидко, що вночі страшно лягати спати. Люди вимагали, аби поліція піймала підпалювача й покарала його зі всією суворістю. Тогочасні закони зокрема передбачали, що навмисний підпал будівлі карався 15-ма роками ув'язнення, а якщо в тій будівлі хтось загинув або підпалів було кілька, до в'язниці могли відправити на довічний термін.

Та піймати підпалювача ніяк не вдавалося, а дзвони міських церков кожні кілька ночей будили все місто, попереджаючи про небезпеку. 3 травня о 2 годині ночі на вулиці Солянній загорілися будинки Ністора, Кауфмана, Гроса та вдови Нодь. Вогонь накоїв багато шкоди, та шойно його вдалося локалізувати, пожежники уже викликали на вулицю Бозош (нині – Толстого), де між 8.00 і 9.00 загорівся житловий будинок. 8 травня, коли пожежники зібралися з великою публікою вітати в місті єпископа Меслєні, загорілися з невідомих причин будівлі на ділянці,

будинку Шоломона Гутманна за мостом. Вночі 27 травня палав будинок Фегера на нинішній площі Петєфі. Звідти вогонь перекинувся на будинок Адольфа Вайнберґера та будинки двох його сусідів з вулиці Капушанської. Поки пожежники були зайняті роботою, загорівся будинок Секо на Великомостовій вулиці (Корзо). В цьому випадку йшлося про відвертий підпал, сліди якого знайшли на місці.

В Унгварі здійнялася паніка, ніхто не розумів, що діється. 30 травня 1892 року міська рада змушена була прийняти рішення про запровадження особливого стану та підвищення заходів протипожежної безпеки. Пожежники мали патрулювати місто вдень і вночі, та оскільки їх було доволі мало, до патрулювань залучали військовослужбовців, а на деяких вулицях організували добровільні патрулі з мешканців, котрі мали слідувати за спокоєм на своїй вулиці вночі, затримувати підозрілих людей, котрі проходили вулицею після 23:00 без ліхтаря. Всі ворота треба було закрити о 22:00, а в кого не було воріт, мусили протягом трьох днів їх встановити. Мешканців міста попередили, що на вимогу поліцейського чи жандарма треба

на світанку, коли втомлені нічним патрулюванням чоловіки розходилися з вулиці відпочивати. Так на вулиці Капітульній підпали стайню за будинком родини Фабрі. Загорілася й квартира сотника Золана, вогонь перекинувся на крило студентського гуртожитку-алумнею, набравши багато лиха. 1 червня загорілася конюшня окружного керівника Дурчака (нині це територія Закарпатської академії мистецтв на вул. Волошина), яку пильнували цілу ніч. 31 липня від вогню сильно постраждала вулиця Велика (нині – Волошина), де повністю згоріли будинки родин Дір, Главаті, Поргойош. Особливо шкодували газети за

Аби заспокоїти населення, поліція та жандармерія тримали в секреті той факт, що їм надходять анонімні листи з погрозами – усе це видавали за плітки, не більше. Аж ось через 50 років після цієї історії місцевий священник та автор краєзнавчих робіт о. Іринеї Контратович написав для газети «Kárpáti Híradó» свої спогади про ті події. Дещо в його викладі не сходилося з повідомленнями 1892 року, зокрема у версії Контратовича зовсім не фігурував син Шамуновича. Мовляв, знайшли Шамуновича у Фюзеші (територія нинішньої Православної набережної) жахливо порубаного м'ясницькою сокирою. Поруч лежав його легко поранений візник, ко-

ВТРАЧЕНИЙ УЖГОРОД: ВБИВСТВО «З ВОГНИКОМ»

одразу зупинитися, інакше правоохоронці мали право застосувати зброю.

Це, однак, не зупинило серію пожеж. От тільки підпалювач (чи підпалювачі) почали діяти не вночі, а

не залишили від міста попилице.

Газети в той час були переповнені історіями про страхи, які переживають містяни. Люди боялися заснути, багато хто вивіз цінні речі й дітей до знайомих у навколишні села. Чоловіки ночами пильнували свої будинки зі зарядженою зброєю, готові підстрелити будького, хто наблизиться до їхнього помешкання. Газети писали, що досі угварці роками спали з відкритими вікнами й ніколи не зачиняли дверей. Крадіжки в маленькому місті були великою рідкістю.

Який стосунок ці підпали мали до факту вбивства Германа Шамуновича з тодішніх випусків преси зрозуміти було неможливо.

Тоді поліція припустила, що Форкоші підбурили на вбивство своїх молодих працівників і заарештувала їх. Контратович писав, що заарештованих хлопців катували, аби вибити зізнання – це й стало причиною підпалів. Поліція та мер Фінцицький почали отримувати анонімні листи, в яких попереджали: якщо заарештованих молодих різників не перестануть катувати і не відпустять, місто почне горіти. Ані поліція, ані мер не відреагували – і в місті почали виникати дивні пожежі. Контратович писав, що в одному з наступних листів була навіть погроза підірвати кафедральний собор. У жодній із тодішніх газет згадок про це не було, можливо, лист тримали в секреті, щоб не посяяти ще більшу паніку серед населення. Аби не допустити цього, у парку резиденції єпископа тимчасово обладнали пункт, де цілодобово чергували військовослужбовці й пожежники. Мовляв, анонім не жартував – незабаром під дверима собору й справді знайшли динаміт і порох.

Підпалювача одного разу навіть вдалося побачити. Студент, котрий патрулював вулицю Капітульну, помітив постать у чорному плащі, котра вистригнула на вулицю й побігла в напрямку замкового саду (ймовірно, території нинішнього скансену). Переслідувати його студент не наважився, адже якраз тоді великий дзвін Іван почав калатати, оголошуючи про чергову пожежу на Капітульній вулиці, від якої загорівся гуртожиток-алумней. Контратович писав, що незабаром після цього випадку в'язнів звільнили, а старшого лейтенанта Сіладі з жандармерії перевели до іншого міста. Лише тоді підпали припинилися.

Наступник лейтенанта Сіладі повів слідство іншим шляхом. Він запідозрив у вбивстві Германа Шамуновича його візника – чоловіка з Тур'ї Пасіки. Нібито візник, із котрим у Шамуновича не раз були проблеми, напад на роботодавця з сокирою і вбив його, зімтувавши потім втрату мови. Однак піймати його жандарми не змогли. Виявилося, що поки вони займалися пошуком таємничого підпалювача, візник втік через Галичину до Гамбурга, а звідти подався до Америки. Таким чином довести причетність візника до вбивства не вдалося, як і вияснити, хто ж тримав у жаху все місто навесні 1892 року. Деякі таємниці Ужгорода, вочевидь, так і залишаться нерозгаданими назавжди.

Радванець Балаatina

UZHGOROD V ROCE 1892. - UNGVÁR 1892-BEN. - УЖГОРОДЪ ВЪ 1892 ГС

старовинним будинком родини Дір (на жаль, поки не вдалося з'ясувати, про яку будівлю йшлося). Загалом за травень-червень 1892 року в місті сталося більше 10 пожеж, які лише дивом

трий від пережитого втратив мову і не міг пояснити поліції, що ж трапилося. У скоєному жандарми й детективи одразу ж запідозрили конкурентів Шамуновича – родину м'ясника

НАПІЙ, ЩО ЛІКУЄ ВСІ ХВОРОБИ: ЗНИЖУЄ ТИСК, ЗМІЦНЮЄ КІСТКИ І РОЗГАНЯЄ МЕТАБОЛІЗМ

Різновиди цього напою здатні попередити ризики багатьох захворювань, тому його треба пити усім, хто не має індивідуальних протипоказань.

Це – чотири види чаю, які позитивно впливають на організм людини у будь-якому віці. Тому лікарі рекомендують пити цей

низити кров'яний тиск, рівень холестерину і позитивно впливає на загальне здоров'я серцево-судинної системи, нівелюючи ризик анемії та зміцнюючи судини. Також чорний чай здатен знижувати вагу, сприяє поліпшенню пам'яті та когнітивних функцій. Завдяки вмісту фтору, напій благотворно

амінокислот, тому зміцнює нервову систему і покращує роботу головного мозку. Ефірні масла у складі зеленого чаю запобігають утворенню каменів у сечовивідній системі та нирках.

Чай із ромашкою діє як протизапальний, потогінний, жовчогінний та заспокійливий засіб. Ромашковий чай або настій допомагає при лікуванні кровотеч, запальних процесів кишківника та шлунку, захворювань нирок та судом. Чай з ромашки також застосовують для примочок проти висипань на шкірі. Якщо є проблема наривів чи виразок, із ромашкового настою роблять примочки. А ромашкові ванни вкрай корисні при артриті, ревматизмі і допомагають від золотухи.

М'ятний чай. М'ята діє на організм у першу чергу як заспокійливий та розслаблюючий засіб. Також м'ятний чай корисний при застудних та запальних процесах, має протівірусну дію. У складі рослини містяться віта-

міни групи В і С, рутин, каротин, залізо, мідь, магній, натрій, фосфор та калій. Такий багатий склад корисних елементів позитивно впливає на загальне здоров'я організму. Чай із м'яти має знеболювальний ефект, допомагає від мігрені, заспокоює тривожні стани і налагоджує роботу центральної нервової системи. Також напій знімає симптоми розладу шлунку, позбавляє нудоти й здуття, прискорює обмін речовин.

напій усім, хто не має до нього індивідуальних протипоказань. Оскільки листя чаю містить велику кількість антиоксидантних сполук, що зміцнюють імунітет, захищають організм від вільних радикалів і налагоджують роботу серцево-судинної системи. Розповідаємо, які види чаю сприяють захисту організму і нівелюють ризики практично всіх захворювань.

впливає на міцність кісток та зубів, але зловживати ним не варто, бо може потемніти зубна емаль.

Зелений чай містить аж 300 корисних мікроелементів, тому його користь значно більша, ніж чорного чаю. Цей напій налагоджує якісну роботу серця, виводить токсини з організму, допомагає схуднути, має сечогінну дію. Завдяки вмісту катехинів допомагає від головного болю, гіпертонії та набрякості судин. Містить 17

Чорний чай. Цей напій здатен

Ці продукти потрібні для того, аби зберегти молодість, красу та здоров'я. Вони покращують еластичність шкіри, підвищують активність і знижують ризики жіночих захворювань.

Розповідаємо, що потрібно їсти, щоб почуватися здоровою і щасливою кожного дня.

ВІВСЯНА КАША. Лікарі рекомендують щоранку їсти вівсянку, але не швидко приготування. Вівсяні зерна містять необхідний набір корисних елементів, які налагоджують оптимальну роботу організму. Вівсянка здатна покращувати перистальтику шлунка, кровообіг у тазовій частині тіла, знижує рівень цукру в крові та прискорює зростання волосся. Вівсяна каша здатна налагодити обмін речовин в організмі, тому сприяє стрункості фігури.

КАПУСТА. Медики радять вживати жінкам усі види й сорти капусти: білокачанну, бруксельську, пекінську, савойську тощо. Цей овоч здатен покращувати гормональний фон в організмі. Також капуста знижує ризики захворювання на онкологію матки й молочної залози.

ЖИРНА МОРСЬКА РИБА. В рибі міститься велика частка поліненасиченої кислоти омега-3,

жиророзчинних вітамінів і вітамінів D та E. Жирна й червона риба зміцнює серцево-судинну систему, робить шкіру здоровою і сяйливою, покращує роботу травної системи. Також вживання риби впливає на вироблення гормону щастя – серотоніна.

КИСЛОМОЛОЧНИЙ СИР. Цей продукт добре засвоюється організмом, зміцнює кістки, зуби й судини, бо має багато білка. Сир особливо корисний для жінок у період менопаузи та після. У цей період часу кісткова тканина слабшає, починають боліти ноги і спина. Варто вживати звичайний кисломолочний сир, оскільки він набагато корисніший. Від знежиреного буде мало користі для здоров'я.

БАНАНИ. Ці фрукти мають багато переваг для здоров'я жіночого організму. Банани прискорюють процеси травлення, підвищують настрій і підтримують еластичність шкіри. Вони дуже ко-

рисні для жінок під час менструального циклу й менопаузи, оскільки здатні знімати запалення в організмі, що спричиняють біль у спині й животі. Але не варто їсти багато бананів, оскільки вони доволі калорійні.

ОЛИВКОВА ОЛІЯ. Вона є рекордсменом за вмістом корисних речовин для жіночо-

го здоров'я. Оливкова олія холодного віджиму позитивно впливає на роботу яєчників, підтримує здорове сяяння шкіри, зміцнює волосся і кровоносні судини. Якщо регулярно вживати оливкову олію, знижуються ризики захворювання на онкологію жіночих статевих органів.

ПРОДУКТИ ДЛЯ ЖІНОЧОГО ЗДОРОВ'Я:

що треба їсти кожній жінці після 40

ДЛЯ ВОЛОССЯ, ПОДРЯПИН, УКУСІВ, ДОМАШНІХ УЛЮБЛЕНЦІВ ТА ПРОТИ МУРАХ:

9 несподіваних способів використання меду

Ми всі знаємо, чим корисний мед, якщо вживати його в їжу. Але мед може бути незамінний не лише в кулінарії. Про те, як ще можна використовувати мед, читайте далі.

Мед допоможе освіжити дихання

Якщо у вас закінчився ополіскувач для рота, ви можете швидко приготувати медовий розчин:

- 1 столова ложка меду;
- 1 чашка теплої води.

Полощіть горло медовою водою протягом 30 секунд, потім прополощіть рот водою. Антисептичні речовини в меді допомагають знищити бактерії, що викликають зубний наліт і можуть зіпсувати дихання.

Мед зніме свербіж від укусів комах

Для швидкого зняття свербіжу втирайте невелику кількість меду в місце укусу комах.

Протизапальні заспокійливі речовини, які містяться в меді, благотворно впливають на подразнену шкіру, зменшуючи свербіж.

Мед допоможе позбутися мурах

Щоб позбутися мурах, приготуйте таку суміш:

- 1 столова ложка меду;
- 2 чайні ложки бури.

Змішайте все і помістіть на невеликі шматочки картону, які слід встановити в місцях, де ви бачили комах. Мурахи люблять мед, тому вони несуть його разом з отруйною для них бурою насадкою до своїх гнізд.

Мед врятує домашнього улюбленця, яке об'їлося

Якщо ваше цуценя чи кошеня залізло до пакета з кормом і поводить себе мляво – це вірна ознака того, що воно занадто багато з'їло. Щоб полегшити його проблеми зі шлунком, просто візьміть маленьку ложку меду та дозволяйте йому все злизати. Мед містить ферменти, що допомагають травленню, і ваша тварина скоро почуватиметься себе краще і знову поводитиметься як завжди. Але пам'ятайте, що мед безпечний у невеликих кількостях, і його не варто давати собакам чи кішкам із ослабленою імунною системою.

Мед прибере зайву гостроту страви

Якщо соус, який ви приготували, виявився набагато гострішим, ніж очікувалося, спробуйте таке:

- 1 столова ложка меду;
- кілька крапель соку лимона.

Змішайте сік і мед та додайте до гострої страви. Медовий цукор і лимонна кислота знижують гостроту перцю, пом'якшуючи смак.

Мед надасть блиск волоссю

Сонце робить ваше волосся сухим і схожим на соломку, але медовий розчин поверне йому блиск:

- 2 столові ложки меду;
- 2 столові ложки оливкової олії.

Змішайте мед та олію, трохи їх підігрівши. Нанесіть на волосся. Оберніть голову рушником і залиште на 30 хвилин, змийте. Ця процедура зволожить волосся і зробить його блискучим.

Мед допоможе загоєнню подряпин і саден

Ви подряпали коліно чи порізали палець, але не можете знайти лікувальну мазь. Вам допоможе мед. Він має антибактеріальні властивості, допомагаючи вбивати мікроби, які можуть сприяти інфекції. Крім того, мед утримує молекули води, зберігаючи шкіру вологою та запобігаючи утворенню рубців. Просто вимийте і висушіть постраждалу зону, нанесіть тонкий шар меду й накрийте пов'язкою.

Мед допоможе заснути

Якщо ви не можете заснути, візьміть мед і просто з'їжте ложку меду перед сном. Він містить триптофан, що викликає сон, а це означає, що ви швидко заснете і насолодитесь відпочинком.

Мед допоможе зрізанням квітам простояти у вазі довше

Гарний букет квітів прикрасить вашу оселю. Секрет збереження його протягом кількох днів у медовому розчині:

- 1 столова ложка меду;
- 1 столова ложка оцту.

Додавайте цю суміш щоразу, коли коли міняєте воду. Цукор у меді забезпечує живлення, а кислота в оцті знищує бактерії, що викликають в'янення. Так ви зможете насолоджуватися квітами набагато довше.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ департаменту фінансів
та бюджетної політики
Ужгородської міської ради
28 грудня 2023 року № 37

ПРОГРАМА УПРАВЛІННЯ
МІСЦЕВИМ БОРГОМ БЮДЖЕТУ
УЖГОРОДСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІ-
АЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2024 РІК

Паспорт Програми

пада 2023 року «Про надання місцевої гарантії у 2023 році» комунальному підприємству «Ужгородський муніципальний транспорт» Ужгородської міської ради.

1.1. Місцева гарантія забезпечує виконання боргових зобов'язань за позикою, що залучається з метою оновлення рухомого складу громадського транспорту шляхом закупівлі 10 нових електробусів та зарядних станцій у рамках реалізації субпроєкту «Створення системи міського електричного транспорту в м. Ужгород»

коштів підприємства на виконання зобов'язань за кредитними угодами.

2 . Боргові інструменти, за допомогою яких планується забезпечити фінансування бюджету Ужгородської міської територіальної громади у 2024 році

2.1 Протягом 2024 року фінансування бюджету Ужгородської міської територіальної громади в частині надання коштів для забезпечення гарантійних зобов'язань здійснюватиметься за рахунок надходжень до бюджету розвитку, а саме:

- надходжень до бюджету розвитку коштів: від приватизації та відчуження майна, що перебуває в комунальній власності територіальної громади міста Ужгород; від продажу земельних ділянок несіельськогосподарського призначення, що перебувають у комунальній власності територіальної громади міста Ужгород;

- коштів, що передаються із загального фонду бюджету до бюджету розвитку (спеціального фонду).

2.2. Періодичність погашення боргових зобов'язань – у строки та згідно з умовами, встановленими кредитними договорами.

3. Структура місцевого боргу бюджету Ужгородської міської територіальної громади на 2024 рік

3.1. Граничний обсяг гарантованого місцевою радою боргу на 31 грудня 2024 року визначений у сумі 160 088 370 грн.

3.2. Погашення гарантованого боргу здійснюватиметься до 2037 року включно.

4. Оцінка ризиків

4.1. Відповідно до абзацу першого частини третьої статті 18 Бюджетного кодексу України середньорічний прогнозний обсяг доходів загального фонду

місцевого бюджету Ужгородської міської територіальної громади без урахування доходів визначених пунктом 1 частини першої статті 64 та міжбюджетних трансфертів становом на 01.01.2024 року складає 561 198,6 тис. грн.

4.2. Межа загального обсягу місцевого та гарантованого боргів бюджету Ужгородської міської територіальної громади

на 2024 рік складає 1 122 397,2 тис. грн. (561 198,6 тис. грн. x 200 %).

Питома вага загального обсягу місцевого боргу та гарантованого боргу у видатках бюджету Ужгородської міської територіальної громади на 2024 рік становитиме 0,04 %.

4.3. Загальний обсяг місцевого боргу та гарантованого міста боргу на кінець 2024 року визначений в розмірі 160 088 400 грн, що відповідає вимогам частини 3 статті 18 Бюджетного кодексу України (загальний обсяг місцевого боргу та гарантованого міського територіальною громадою боргу станом на кінець бюджетного періоду не може перевищувати 200 відсотків середньорічного обсягу доходів загального фонду місцевого бюджету, які надійшли за три попередні бюджетні періоди).

4.4. Обсяг платежів по забезпеченню гарантійних зобов'язань за позичальників, що отримали кредити під місцевої гарантії може бути вищим/нижчим за прогнозований у разі зміни курсу гривні до іноземної валюти (євро). Курс євро в 2024 р. прогнозується в розмірі 41,0483 грн.

Зважаючи на наведені фактори, ризики щодо не погашення місцевого та гарантованого містом боргу є мінімальними.

5. Основними шляхами виконання програми є:

5.1. Забезпечення виконання спеціального фонду – бюджету розвитку міської територіальної громади.

5.2. Недопущення заборгованості в процесі погашення місцевого та гарантованого боргу та платежів з обслуговування.

6. Контроль за ходом виконання Програми.

6.1. Результати роботи, щодо здійснення запозичень, надання місцевих гарантій, погашення міського боргу висвітлюватимуться у інформації про виконання бюджету Ужгородської міської територіальної громади за звітний період на офіційному сайті Ужгородської міської ради «rada-uzhgorod.gov.ua» та в реєстрах місцевих запозичень (місцевих гарантій) розміщених на офіційному сайті Міністерства фінансів України.

6.2. Звіт про виконання Програми за звітний бюджетний період буде сформовано не пізніше ніж через три місяці після закінчення бюджетного періоду.

Основні напрями діяльності та заходи програми відображені в додатку до програми управління місцевим боргом бюджету Ужгородської міської територіальної громади на 2024 рік (додається).
Директор департаменту фінансів та бюджетної політики
Ужгородської міської ради **Леся ГАХ**

Додаток 1 до Програми управління місцевим боргом бюджету Ужгородської міської територіальної громади на 2024 рік

НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗАХОДИ ПРОГРАМИ УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМ БОРГОМ на 2024 рік:

Назва Програми	Програма управління місцевим боргом Ужгородської міської територіальної громади на 2024 рік
Підстави для розробки Програми	– Ст. 16,17,18 Бюджетного кодексу України; – постанов Кабінету Міністрів України 01.08.2012 № 815 «Про затвердження Порядку здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державним (місцевим) боргом», 16.02.2011 № 110 «Про затвердження Порядку здійснення місцевих запозичень», 14.05.2012 №541 «Про затвердження Порядку надання місцевих гарантій» (зі змінами); – рішення сесії Ужгородської міської ради: 16.11.2023 №1534 «Про надання місцевої гарантії у 2023 році» з метою реалізації субпроєкту «Створення системи міського електричного транспорту в м. Ужгород» відповідно до Фінансової угоди «Міський громадський транспорт II» між Україною та Європейським інвестиційним банком, яка ратифікована Законом України від 17.02.2022 №2066-IX; 22.12.2023 № 1599 «Про бюджет Ужгородської міської територіальної громади на 2024 рік»
Оприлюднення підготовки проєкту Програми	Не потребує
Дата затвердження Програми у новій редакції	28.12.2023
Замовник Програми	Ужгородська міська рада
Головний розробник Програми	Департамент фінансів та бюджетної політики Ужгородської міської ради
Відповідальні за виконання програмних заходів (головні виконавці)	Департамент фінансів та бюджетної політики Ужгородської міської ради
Основні цілі Програми	Ефективне управління фінансовим ресурсом міського бюджету для попередження фінансового ризику та своєчасного і повного виконання Ужгородською міською радою та її виконавчими органами зобов'язань за місцевим боргом.
Основні завдання Програми	1.Забезпечення гарантійних зобов'язань за позичальників, що отримали кредити під місцевої гарантії.
Розділи Програми	1. Показники рішення Ужгородської міської ради від 22.12.2023 № 1599 «Про бюджет Ужгородської міської територіальної громади на 2024 рік». 2. Боргові інструменти, за допомогою яких планується забезпечити фінансування бюджету Ужгородської міської територіальної громади у 2024 році. 3. Структура місцевого боргу бюджету Ужгородської міської територіальної громади на 2024 рік. 4. Оцінка ризиків. 5. Основними шляхами виконання програми. 6. Контроль за ходом виконання Програми.
Строки реалізації	2024 р.
Основні джерела фінансування заходів	Бюджет Ужгородської міської територіальної громади
Обсяг коштів міського бюджету	В межах коштів, передбачених в бюджеті Ужгородської міської територіальної громади на відповідний рік, зі змінами.
Система організації контролю за виконанням Програми	Контроль за виконанням заходів Програми здійснює Департамент фінансів та бюджетною політики Ужгородської міської ради Звітування про результати виконання програми здійснюється через три місяці після закінчення бюджетного періоду.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма управління місцевим боргом бюджету Ужгородської міської територіальної громади на 2024 рік підготовлена відповідно до Порядку здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державним (місцевим) боргом, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 серпня 2012 року № 815.

Звіт про виконання Програми управління місцевим боргом бюджету Ужгородської міської територіальної громади за звітний бюджетний період буде сформовано не пізніше ніж через три місяці після закінчення бюджетного періоду.

1. Показники рішення Ужгородської міської ради від 22.12.2023 № 1599 «Про бюджет Ужгородської міської територіальної громади на 2024 рік»

Ужгородською міською радою з метою реалізації субпроєкту «Створення системи міського електричного транспорту в м. Ужгород», відповідно до Фінансової угоди «Міський громадський транспорт II» між Україною та Європейським інвестиційним банком, яка ратифікована Законом України від 17.02.2022 №2066-IX, прийнято рішення №1534 від 16 листо-

основними умовами якої є:
обсяг та валюта позики – до 3 900 000 (три мільйони дев'ятсот тисяч) євро; строк позики становить до 22 (двадцять двох) років для кожного траншу, включаючи пільговий період до 5 (п'яти років) років;

погашення кожного траншу планується здійснювати частковими платежами у дані виплати, зазначені у відповідній пропозиції вибірки, згідно з умовами графіка погашення.

1.2. Витрати бюджету Ужгородської міської територіальної громади в 2024 році для забезпечення гарантійних зобов'язань за позичальників, що отримали кредити під місцевої гарантії передбачено в сумі 4 000 000,0 грн, що можуть надаватися у разі нестачі власних

№ п/п	Напрямок діяльності (завдання)	Перелік заходів	Термін виконання	Джерела фінансування	Прогнозні обсяги фінансування, тис. грн	Очікувані результати
1	Підтримка комунальних підприємств у разі нестачі власних коштів підприємств в частині виконання зобов'язань за кредитними угодами, гарантом яких є Ужгородська міська рада	Забезпечення наповнення спеціального фонду – бюджету розвитку	Впродовж 2024 року	Кредитування комунальних підприємств з бюджету міської територіальної громади	4 000,0	Гарантоване виконання зобов'язань інвестиційних проєктів

Розрахунки здійснено з використанням прогнозного курсу на 2024 рік в розмірі 41,0483 грн/євро, 6 місячний Euribor – 4,096%

ГОРОСКОП

ОВЕН
Доходи будуть нестабільними. Багато енергії піде на розв'язання важливих побутових і серйозних сімейних фінансових проблем. Намагайтесь утриматися від поспішних рішень, особливо з далекосяжними наслідками.

ТЕЛЕЦЬ
Тиждень буде спокійним, без потрясінь. Ваш сьогоднішній консерватизм дозволить позбутися матеріальних проблем. Це додасть сил для швидкої реалізації запланованого.

БЛИЗНЯТА
Період виявиться набагато успішнішим і стабільнішим щодо фінансів, ніж попередні тижні. Потрібно приділити більше уваги здоров'ю.

РАК
Розв'язання всіх проблем буде під силу. Через емоційне напруження можливі заострення стосунків. Не дратуйтеся через дрібниці у взаєминах із колегами і, тим більше, не ображайтеся на близьких.

ЛЕВ
Опинитеся в самому центрі подій. Залежність від роботи бентежитиме вас, але це компенсується чималими грошовими надходженнями наприкінці тижня, що зміцнить сімейний бюджет.

ДІВА
Шукайте новий підхід до вирішення своїх проблем. Прислухайтеся до мудрих порад близьких і досвідчених людей. Станете лідером – як серед колег, так і вдома.

ТЕРЕЗИ
Легко розстанетеся з усім застарілим та непотрібним. Через це не виключені сварки з близькими чи друзями. Не забувайте про обережність і компроміс.

СКОРПІОН
З'явиться шанс на самореалізацію – оточення гідно вас оцінить. Положення зірок підсилить вашу привабливість і збільшить зацікавлення протилежної статі вашою персоною. Якщо ви ще самотні, – любов на решті постукає у ваші двері.

СТРЕЛЕЦЬ
Посиляться уява і творчі здібності, що приведе до виникнення новаторських ідей. Відчуєте витверезну дію реалізму, яка допоможе вам міцніше стати на ноги.

КОЗОРІГ
Поставтеся з належною серйозністю до справ, пов'язаних із кар'єрою. Не довіряйте компліментам і обіцянкам. У вихідні постарайтеся добре відпочити.

ВОДОЛІЙ
Якщо ситуація на роботі нестабільна, саме тепер у вас з'явиться можливість її виправити. Зміна іміджу сприятиме кар'єрному просуванню.

РИБИ
Протипоказані перевантаження – як фізичні, так і моральні. Тиждень налаштовує на конфлікти і може дезорієнтувати своєю непередбачуваністю. Будьте обережними, бо не виключені втрати і витрати.

АНЕКДОТИ

Якщо ви почуєте, як ваша дружина, розмовляючи з подругою по телефону, каже "І мій те ж саме...", можете бути впевнені – вас там не хвалять.

Думки про те, що треба сісти на дієту, приходять зазвичай відразу після ситного обіду і зникають десь за півгодини до вечері.

Будь-яка думка, висловлена під час протирання окулярів, виглядає вдвічі переконливішою.

– Уявляєш, її приваблюють лише мої гроші, машина, магазини та два будинки у передмісті!

– Друже, та ти що?! Та від такої якнайшвидше тікати треба!

– Я б і сам радий, тільки від податкової не втечеш.

Стільки років прожив, але так і не опинився у ситуації, коли всі пішли стрибати з мосту і мене звать.

Після лекції для роботодавців одна зі слухачок запитала у доповідача: – Співбесіди забирають дуже багато часу. Скажіть, чи можна максимально швидко визначити, що за людина перед тобою?

– Звичайно. Задайте йому якість просте запитання. Наприклад: «Відомо, що Кук здійснив три подорожі, і

під час однієї з них він загинув. Під час якої саме?»

– А можна якийсь інший приклад? Бо в мене в школі було погано з географією.

Те, що для віруючих – воля божа, для атеїстів – теорія ймовірностей.

– Я зовсім не розумію це сучасне мистецтво...

– Що тут незрозумілого? Все просто. Якщо висить на стіні – це картина. Якщо твір можна обійти навкруги – скульптура. А якщо можна обійти навкруги, чухаючи потилицю від нерозуміння побаченого, – перед вами інсталяція.

– Нудно...

– Тоді одружись.

– І ти думаєш, що це мене порадує?

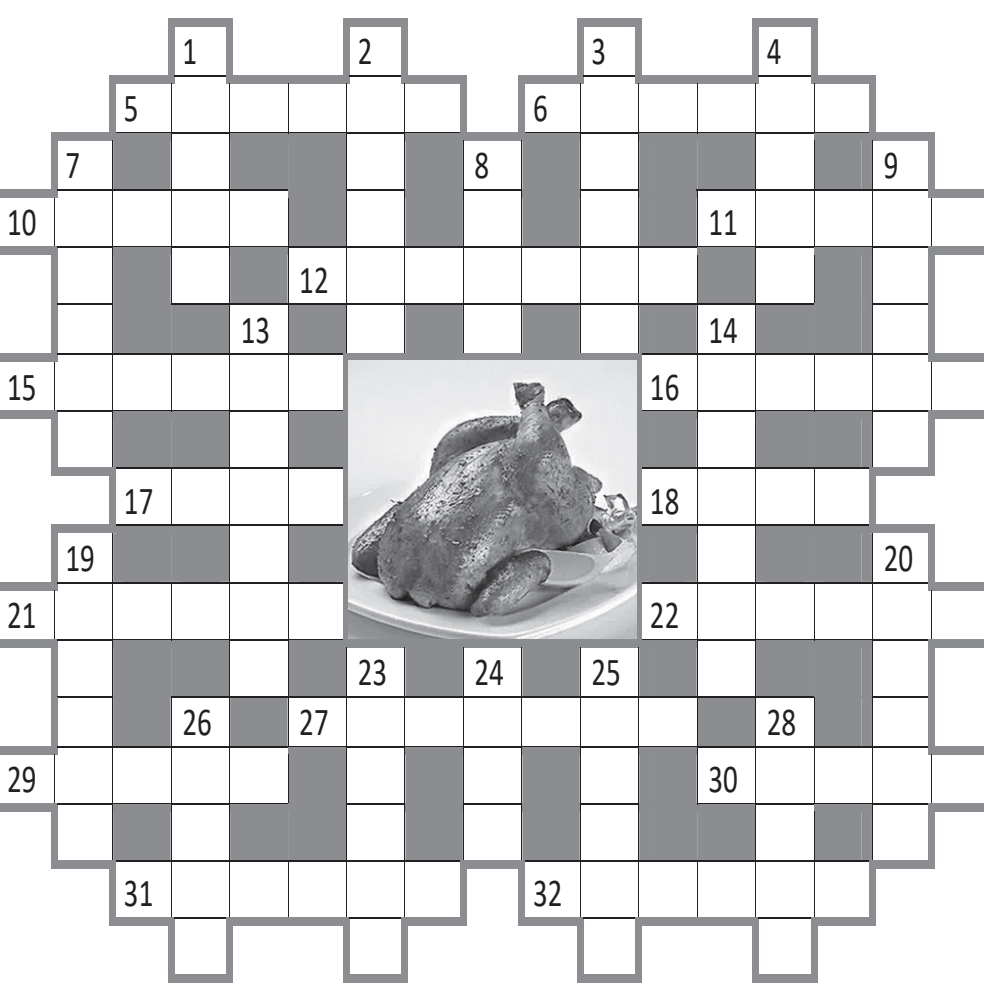
– Не знаю. Але нудьгувати точно не будеш.

Жінка в автосалоні:
– Я хотіла б купити у вас автомобіль.
– Модель?
– Ні, бухгалтер. Але за комплімент дякую.

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 5. Східні солодоші – тверда солодка маса, часто з горіхами, зроблена з фруктів, кави, шоколаду й цукру. 6. М'ясна страва, приготована з тонких довгастих шматочків вирізки. 10. Прислів'я: «Де ... з крупою, туди й ми з рукою». 11. Помідор. 12. Випечений продукт із легкого тіста з пухкою, дрібно пористою структурою. 15. Ддна з найпоширеніших риб Європи, зустрічається практично у всіх водоймах України. 16. Сухе печиво з пшеничного борошна й жиру на дріжджах. 17. Алкогольний напій зі зброженого виноградного соку. 18. Трав'яниста однорічна рослина, насіння якої використовуються в кулінарії. 21. Деякі зелені овочі і трави, що вживаються як їжа або приправа до страв. 22. М'ясо, в основному з баранини, смажене на деревному вугіллі. 27. Харчовий виріб із молотого м'яса довгастої або круглої форми. 29. Зовнішня шкірка цитрусових плодів, що використовується для додавання аромату в кондитерських виробках. 30. Просолена в'ялена спинна частина риби, може бути й м'яса. 31. Традиційна страва української кухні у вигляді невеликих пухких смажених коржиків з рідкого тіста. 32. Висолене і закопчене свиняче м'ясо навколо ноги туші тварини, може бути зі шкірою й кісткою.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Кондитерський виріб, отриманий збиванням фруктово-ягідного пюре з цукром і яєчним білком. 2. Повний набір столового або чайного посуду, розрахований на певну кількість осіб. 3. Каші, макарони, овочі, що їх подають разом з рибними або м'ясними стравами. 4. Малосольна свинина з туш спеціально відгодованих молодих свиней. 7. Драглистий напій або страва з ягідного або фруктового сиропу з домішками крохмалю. 8. Солодкий борошняний виріб з дуже здібного тіста з горіхами і родзинками. 9. Фарш з м'яса, печінки, грибів, приготований особливим чином. 13. М'ясо з розібраних туш свійських свиней, яке використовується для приготування їжі. 14. Апельсиновий прохолодний напій. 19. Популярний англійський сир з коров'ячого молока, відомий з початку 18 ст. 20. Пиріг або млинець з сирною начинкою. 23. Прислів'я: «Все у багатого є, а пташине ... відсутнє». 24. Рідке тісто, в яке занурюють продукти перед обсмажуванням. 25. Товстостінний посуд, в якому

КРОСВОРД «КУЛІНАРНИЙ»

подрібнюють харчові продукти. 26. Пристрій для приготування страв за допомогою теплового випромінювання. 28. Білий хліб продовгуватої форми.

Підготував Мар'ян Слоцький

ВІДПОВІДІ
По горизонталі: 5. Цедерет. 6. Вангет. 10. Пиріг. 11. Томат. 12. Бісквіт. 15. Котлет. 16. Бана. 17. Анис. 18. Аніс. 21. Зелень. 22. Шашлик. 27. Кав'яр. 29. Цедра. 30. Овадка. 31. Овадка. 32. Окорок. По вертикалі: 1. Зефір. 2. Серва. 3. Гірпін. 4. Бекон. 7. Кисляк. 8. Кекс. 9. Паштет. 13. Свинина. 14. Оранжад. 19. Чеддер. 20. Сирник. 23. Молюко. 24. Капр. 25. Стыпка. 26. Гривь. 28. Батон.